

Raport
ewaluacyjny
z realizacji
Programu
Operacyjnego

**INTEGRACJA SPOŁECZNA
I AKTYWNOŚĆ
OBYWATELSKA**

2016-2023

**Raport z realizacji
Programu Operacyjnego
III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska
za lata 2016-2023**

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Osiągnięcia, z których jesteśmy najbardziej dumni.....	6
3. Analiza realizacji celów operacyjnych	9
Cel II.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób.....	10
Cel III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich	12
Cel III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej	13
Cel III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z miastem	15
Cel III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej ..	16
Cel III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej	18
Cel III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną	20
4. Wyzwania na kolejne lata.....	22
Załącznik nr 1 - wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska [2016-2023]	23

1. Wstęp

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawę do zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska.

Głównym sposobem udostępniania wyników ewaluacji są roczne raporty ewaluacyjne, w których omawiany jest nie tylko stan danego obszaru, ale też ocena efektów zrealizowanych zadań. Ponadto informacje o stanie realizacji Programów Operacyjnych publikowane są w corocznym Raporcie o stanie Miasta Gdańska – podsumowaniu działalności prezydenta w danym roku kalendarzowym, zawierającym najważniejsze informacje dotyczące demografii, budżetu, zarządzania oraz zrealizowanych inwestycji i wydarzeń w mieście.

Niniejszy raport stanowi podsumowanie i ocenę przedsięwzięć podjętych w latach 2016-2023, wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów **Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska**. Zaprezentowano w nim najnowsze dane dostępne na koniec marca 2024 r.

W pierwszej części dokumentu zaprezentowano **Osiągnięcia, z których jesteśmy najbardziej dumni** w zakresie działalności Programu Operacyjnego. Są to kluczowe działania i inwestycje, które zostały zrealizowane i znacznie wpłynęły na rozwój miasta, a także na same gdańszczanki i gdańszczan.

W następnej części przedstawiono **Analizę celów operacyjnych Programu**. W ramach analizy wskazano **działania wspierające**, które służyły realizacji celu. Zaprezentowano także wskaźniki monitorujące efekty podejmowanych działań. W każdym wskaźniku położono nacisk na oczekiwany kierunek zmian.

Przyjęto następujące oznaczenia w tabelach:

Zmiana	Oznaczenie
więcej niż plus 5%	duży wzrost
od plus 1% do plus 5%	wzrost
plus/minus 1%	utrzymanie na stabilnym poziomie
od minus 1% do minus 5%	spadek
mniej niż minus 5%	duży spadek

Zidentyfikowano również **kierunki dalszej interwencji**, które wyznaczają kierunki i konkretne działania służące dalszej realizacji celów operacyjnych.

W ostatniej części dokumentu przedstawiono **wyzwania**, które powinny stanowić główne kierunki rozwoju miasta w kolejnych latach. Są to obszary, na których powinno skupić się miasto, żeby rozwijać się w sposób zrównoważony, uwzględniając dobro mieszkańców i mieszkańek. Wyzwania stanowią rekomendacje dotyczące kontynuacji lub weryfikacji dotychczasowych przedsięwzięć, a także kierunki dalszych działań.

Koordinator Programu Operacyjnego

Do 2017 r. – Piotr Olech, zastępca dyrektora ds. integracji społecznej Wydziału Rozwoju Społecznego

Od 2018 r. – Maria Maślak, zastępca dyrektora ds. integracji społecznej Wydziału Rozwoju Społecznego

Opiekun merytoryczny Programu

2016-2020 r. – Piotr Kowalczyk, Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska ds. edukacji i polityki społecznej

Od 2021 r. – Monika Chabior, Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska ds. rozwoju społecznego i równego traktowania

2. Osiągnięcia, z których jesteśmy najbardziej dumni

1. Wsparcie i integracja imigrantek i imigrantów

Gdańsk, jako miasto wolności i solidarności, równości i otwartości, wdraża przyjętą w czerwcu 2016 r. politykę zarządzania migracjami na poziomie lokalnym – Model Integracji Imigrantów. Obejmuje on 11 obszarów życia społecznego: sport, kulturę, społeczności lokalne, zdrowie, mieszkalnictwo, bezpieczeństwo, komunikację społeczną, edukację szkolną, edukację wyższą, pomoc społeczną i pracę. Kluczowym zadaniem realizowanym na rzecz integracji imigrantów jest prowadzone przez organizację pozarządową Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, które oferuje tzw. pomoc pierwszej linii – wsparcie prawne, integracyjne i zawodowe. Swoją działalność kontynuuje Rada Imigrantów i Imigrantek przy Prezydencie Miasta Gdańska, pełniąca funkcję konsultacyjno-doradczą.

Dnia 24 lutego 2022 r. Rosja zaatakowała Ukrainę, w wyniku czego rok ten upłynął na pomaganiu, w różnych formach, obywatelom Ukrainy uciekającym ze swojego kraju. Atak ten przedefiniował na wiele tygodni działalność urzędu, instytucji miejskich, organizacji pozarządowych i aktywnych obywateli, bez których zaangażowania pomoc nie byłaby efektywna. W lutym 2022 r. powstał program „Gdańsk pomaga Ukrainie” (GPU). Wybuch wojny stał się kolejnym bodźcem do działania pomocowego, w którym nie mogło zabraknąć wsparcia wolontariuszy. Program powstał z inicjatywy i przy współpracy Miasta Gdańska, Fundacji Gdańskiej oraz Regionalnego Centrum Wolontariatu w Gdańsku. Następnie do programu sukcesywnie włączały się inne gdańskie organizacje pozarządowe. Celem GPU było niesienie realnej pomocy uchodźcom z Ukrainy uciekającym do Gdańska przed wojną. Program skupiał działania wolontariuszy o różnicowanych kompetencjach, kwalifikacjach oraz umiejętnościach. Wolontariusze działali m.in. przy obsłudze centrum informacyjno-koordynacyjnego i tłumaczeniach, świadczyli wsparcie psychologiczne, prawne, medyczne, opiekuńcze dla dzieci, wspierali działania transportowe, działali w magazynach z żywnością, środkami chemiczno-higienicznymi, odzieżą, obsługiwali infolinię itp.

2. Rozwój wolontariatu

Wolontariat to ważny wymiar społecznej działalności. Nie tylko rozwiązuje problemy społeczne i służy rozwojowi solidarności międzyludzkiej, lecz także wpływa pozytywnie na aktywizację mieszkańców. Dla wielu osób jest ścieżką samorealizacji i rozwoju osobistego. Na przestrzeni ostatnich lat wolontariat w Gdańsku znacznie się rozwinął i stał się sposobem na włączanie mieszkańców w aktywność społeczną. W ramach obchodów Europejskiej Stolicy Wolontariatu 2022 w Gdańsku realizowano i rozwijano zróżnicowane działania wolontariackie na rzecz miasta, utworzono nowe lokalne centra wolontariatu, uruchomiono Gdański Fundusz Europejskiej Stolicy Wolontariatu oraz Gdański Fundusz Ekologiczny, a funkcjonalność Gdańskiej Karty Mieszkańca rozszerzono o komponent Karty Wolontariusza. Głównym organizatorem wolontariatu w mieście jest Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku (RCWG), którego działalność ma na celu upowszechnienie idei nieodpłatnej pracy na rzecz organizacji, instytucji i osób prywatnych oraz kompleksowe

wspomaganie osób zainteresowanych taką aktywnością. Działalność Biura polega na współpracy z wolontariuszami, instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi z Gdańska, w której RCWG odgrywa rolę pośrednika między osobami (instytucjami) chcącymi angażować wolontariuszy a chętnymi do podjęcia takiej aktywności. Biuro oferuje wolontariat systematyczny, akcyjny oraz tzw. e-wolontariat. Do podejmowania wolontariatu na rzecz potrzebujących osób i rodzin zachęca również MOPR. We współpracy z tą jednostką mieszkańcy mogą angażować się w działania m.in. na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, rodzin, które mają trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dzieci i młodzieży z trudnościami w nauce czy młodych osób zaczynających samodzielne dorosłe życie.

3. Działalność dzielnicowa i sąsiedzka

W Gdańsku funkcjonuje sieć domów i klubów sąsiedzkich, pełniących w społecznościach lokalnych funkcję integracyjną i odzwierciedlających niepowtarzalny charakter dzielnic, w których się znajdują. Domy i kluby sąsiedzkie włączyły się w pomoc dla osób uciekających z Ukrainy w związku z wybuchem wojny. Kontynuowane były fundusze inicjatyw lokalnych. Te innowacyjne narzędzia aktywizacji grup nieformalnych i organizacji pozarządowych, które chcą zorganizować projekt lub inicjatywę ukierunkowaną na rozwój społeczności, rozwijają się od 2013 r. i są skierowane do młodzieży, seniorów, innowatorów oraz grup sąsiedzkich. Pozwalają mieszkańcom się poznawać i korzystać nawzajem ze swojego potencjału i talentów sąsiadów, aby realizować projekty na rzecz lokalnej społeczności oraz uczestniczyć w szukaniu rozwiązań ważnych problemów społecznych.

4. Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Celem Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego na lata 2016–2023 było integrowanie działań związanych z polityką mieszkaniową oraz pomocą i integracją społeczną. Aby to osiągnąć, z zasobu lokalowego gminy przeznacza się lokale na mieszkania wspomagane i na mieszkania ze wsparciem. Osoby, które korzystają z mieszkań wspomaganych, są przygotowywane do prowadzenia samodzielnego życia lub mają zapewnioną pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. W przypadku mieszkań ze wsparciem, beneficjenci programu zawierają umowę najmu, a jednocześnie są objęci wsparciem zapewnionym przez MOPR. Ogółem w 2023 r. w ramach programu funkcjonowały już 204 mieszkania wspomagane i ze wsparciem, z których korzystało łącznie 479 osób.

5. Rozwój Gdańskiej Karty Mieszkańca wraz z Kartą Dużej Gdańskiej Rodziny

Celem programu Karta Dużej Gdańskiej Rodziny jest zwiększenie rodzinom wielodzietnym dostępności do niektórych usług oraz promocja modelu dużej rodziny i jej pozytywnego wizerunku. Karta Dużej Gdańskiej Rodziny umożliwia m.in. bezpłatne korzystanie z komunikacji miejskiej, bezpłatny wstęp do Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego czy ulgi w opłatach za pobyt dziecka w placówce wchodzącej w skład Gdańskiego Zespołu Żłobków.

W 2022 r. połączono Gdańską Kartę Dużej Rodziny z Gdańską Kartą Mieszkańca (przestały już funkcjonować dotychczasowe plastikowe Kart Dużej Gdańskiej Rodziny, wydawane przez Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku). W okresie od kwietnia do końca 2022 r. Pakiet Dużej Gdańskiej Rodziny dodało do swoich kont 7315 osób, a liczba gdańszczytan posiadających kartę dużej rodziny na koniec 2022 r. wynosiła 18 550.

3. Analiza realizacji celów operacyjnych

Uwarunkowania społeczno-gospodarcze

Od 2020 r. Polska, jak inne kraje na całym świecie, borykała się z pandemią COVID-19, która miała duży wpływ także na funkcjonowanie usług społecznych. Miasto Gdańsk wraz z instytucjami i organizacjami pozarządowymi wspierali mieszkańców w walce z następstwami pandemii, głównie w realizacji podstawowych potrzeb życiowych, takich jak robienie zakupów czy wyprawdzanie zwierząt. Aby skutecznie dotrzeć do osób wymagających pomocy, na terenie miasta zostały stworzone stacjonarne i mobilne lokalne punkty Gdańsk Pomaga – po jednym na dzielnicę. Miejsca stacjonarne pełniły funkcję bazy dla wolontariuszy i dystrybucji zakupów. Punkty mobilne obejmowały aktywność koordynatora i wolontariuszy w społeczności lokalnej. Potrzebującym mieszkańcom dostarczano ciepłe posiłki. Seniorom, którzy ze względu na stan epidemii pozostali w domu, dostarczano zakupy, artykuły podstawowej potrzeby, w tym spożywcze, środki higieny osobistej. Dostarczano również gorące pełnowartościowe posiłki osobom starszym, chorym lub z niepełnosprawnością.

Wspierano funkcjonowanie placówek pomocy i wsparcia. Pracownicy domów pomocy społecznej, podopieczni oraz świadczący usługi opiekuńcze zostali wyposażeni w środki ochrony osobistej. Dzięki dofinansowaniu z dotacji celowej z budżetu państwa zapewniono m.in. kadre niezbędną do zapewnienia ciągłości usług świadczonych mieszkańcom przez domy pomocy społecznej. Dzieciom z placówek wsparcia dziennego zapewniono możliwość uczestnictwa w zajęciach sportowych z uwagi na sytuację epidemiczną. Podjęte działania umożliwiły dzieciom rozładowanie trudnych emocji i utrzymanie kontaktów rówieśniczych.

Początek roku 2022 z powodu ataku Rosji na Ukrainę przedefiniował na wiele tygodni działalność miejskich instytucji w Gdańsku. Zorganizowano punkty pomocy, gdzie osoby uciekające przed wojną miały zapewnione kompleksowe usługi, które umożliwiały im aklimatyzację w nowej rzeczywistości. Do takich usług zaliczyć można: wsparcie rzeczowe, pomoc psychologiczną, konsultacje ze strażą graniczną, pomoc w poszukiwaniu schronienia i pracy, udzielanie wszelkich informacji oraz opiekę medyczną. Zorganizowane zostały także punkty noclegowe, w których uchodźcy mogli znaleźć tymczasowe schronienie i miejsce do spania, otrzymać ciepły posiłek i skorzystać z prysznica. Zapewniony był dostęp do artykułów medycznych i leków wydawanych bez recepty, środków czystości, ubrań i obuwia. Ponadto realizowano zbiórki publiczne, wsparcie w nauce języka polskiego, punkty take&go, w których uchodźcy mogli bezpłatnie odebrać odzież i obuwie, chemię gospodarczą i kosmetyki oraz wiele innych inicjatyw pomocowych.

Cel II.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób

Do realizacji celu służyły m.in. działania:

1. integracja imigrantów i pomoc uchodźcom,
2. promocja równego traktowania – za pomocą opracowanego w Gdańsku Modelu na rzecz Równego Traktowania,
3. rozwój aktywności i integracji seniorów,
4. ochrona zdrowia psychicznego i działania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi,
5. deinstytucjonalizacja ¹ usług społecznych skierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi oraz autyzmem,
6. wsparcie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców.

Analiza wskaźników realizacji celu operacyjnego

Wskaźniki z zakresu celu III.1. **Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób** dotyczą liczby ofert w usługach społecznych, poczucia możliwości realizacji własnych celów życiowych w ocenie mieszkańców, liczby dzielnic, w których działają partnerstwa lokalne oraz liczby inicjatyw realizowanych w ramach funduszu senioralnego, młodzieżowego, kulturalnego i sąsiedzkiego, a także inicjatyw lokalnych.

Odnotowano wzrost czterech oraz stagnację jednego z pięciu wskaźników monitorujących realizację celu operacyjnego.

Gdańsk jest miejscem, gdzie można realizować swoje cele życiowe – taką opinię we wszystkich badanych latach deklarowało ponad 70% przebadanych respondentów (71,8% w 2023 r.). W analizowanym okresie rozwijały się inicjatywy, które były aktywnie wspierane przez miasto w formie partnerstw lokalnych. Przede wszystkim Miasto oferowało możliwość dofinansowania przedsięwzięć zgłaszanych przez mieszkańców w ramach utworzonych funduszy: senioralnego, młodzieżowego, kulturalnego, a od 2018 r. również sąsiedzkiego. W 2023 r. z tych funduszy łącznie finansowane były 343 inicjatywy, czyli ponad dwukrotnie więcej niż w 2016 r. Warto zauważyć, że nie rozwinął się system inicjatyw lokalnych, regulowanych zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w ramach których mieszkańcy mogą złożyć do gminy wniosek o realizację zadania publicznego. Od 2019 r. natomiast realizowanych było wiele zamówień na usługi społeczne (z katalogu usług społecznych określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych) – do

¹ Deinstytucjonalizacja – proces rozwoju usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności (również profilaktycznych), które mają wyeliminować konieczność opieki instytucjonalnej.

2022 r. liczba ofert wzrosła o ponad 50%. W analizowanym okresie o dwie dzielnice zwiększyła się również liczba dzielnic, w których działały partnerstwa lokalne. Świadczy to o włączaniu lokalnych zasobów w proces wprowadzania zmian w danej społeczności lokalnej.

Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Osiągnięta wartość w 2023 r.	Oczekiwany kierunek zmian	Rzeczywisty kierunek zmian
III.1.a. Liczba ofert w poszczególnych usługach społecznych zgodnie z katalogiem usług społecznych	907 (2019 r.)	1371 (2022 r.)	wzrost	duży wzrost
III.1.b. Poczucie możliwości realizacji własnych celów życiowych w ocenie mieszkańców	71,0%	71,8%	wzrost	wzrost
III.1.c. Liczba dzielnic, w których działają partnerstwa lokalne	8	10	wzrost	duży wzrost
III.1.d. Liczba inicjatyw realizowanych w ramach funduszu senioralnego, młodzieżowego, kulturalnego i sąsiedzkiego	137	343	wzrost	duży wzrost
III.1.e. Liczba inicjatyw realizowanych w ramach inicjatywy lokalnej	0 (2017 r.)	0	wzrost	utrzymanie na stabilnym poziomie

Kierunki dalszej interwencji:

Analizowane wartości wskazują na dobre efekty realizowanych działań w kierunku rozwoju potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób. Powinny być one kontynuowane w kolejnych latach. Należy przy tym podjąć działania wspierające inicjatywy lokalne, umożliwiające realizację działań zgłaszanych przez mieszkańców w ich bezpośrednim otoczeniu, co uzupełnia pozostałe funkcjonujące instrumenty współpracy.

Cel III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich

Do realizacji celu służyły m.in. działania:

1. zwiększenie udziału mieszkańców w decydowaniu o mieście poprzez udział w konsultacjach społecznych, zgłaszanie projektów i głosowanie w Budżecie Obywatelskim,
2. rozwój komunikacji prezydenta miasta z mieszkańcami przez organizację spotkań oraz spacerów w dzielnicach, a także udział w radach społecznych,
3. poszerzenie wiedzy i świadomości osób związanych z obszarem postoczniovym – jego historii, współczesnych przemian oraz zachęcenie do przyjęcia postawy aktywnego obywatela miasta poprzez projekt „Zrozumieć sierpień”.

Analiza wskaźników realizacji celu operacyjnego

Wskaźniki z zakresu **celu III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich** dotyczą liczby przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz procesów partycypacyjnych, zadowolenia mieszkańców z możliwości wpływania na działania władz miasta oraz frekwencji w głosowaniu w ramach Budżetu Obywatelskiego.

Spośród trzech wskaźników monitorujących cel, tylko jeden nie osiągnął oczekiwanego poziomu.

Corocznie w Gdańsku przeprowadza się coraz więcej konsultacji społecznych oraz innych procesów partycypacyjnych (w 2022 r. o 56% więcej procesów niż w 2016 r.). Pomimo tego, zadowolenie mieszkańców z możliwości wpływania na działania władz miasta utrzymuje się na dość niskim i malejącym poziomie. Jednocześnie, mimo wysokich wskaźników frekwencji w wyborach powszechnych (np. 81,5% w wyborach parlamentarnych w 2023 r.), udział mieszkańców w głosowaniu na projekty Budżetu Obywatelskiego jest niewielki, choć w ostatnim badanym roku zaobserwowano jego niewielki wzrost do 10,7% (wartości skrajne zawarły się w przedziale od 8,6% w 2020 r. do 12,4 w 2018 r.).

Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Osiągnięta wartość w 2023 r.	Oczekiwany kierunek zmian	Rzeczywisty kierunek zmian
III.2.a. Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz procesów partycypacyjnych	86	134 (2022 r.)	wzrost	duży wzrost

Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Osiągnięta wartość w 2023 r.	Oczekiwany kierunek zmian	Rzeczywisty kierunek zmian
III.2.b. Zadowolenie mieszkańców z możliwości wpływania na działania władz miasta	28,1%	26,0% (2022 r.)	wzrost	duży spadek
III.2.c. Frekwencja w głosowaniu w ramach Budżetu Obywatelskiego	10,0%	10,7%	wzrost	duży wzrost

Kierunki dalszej interwencji:

Zmniejszające się wartości wskaźników związanych z wpływaniem mieszkańców na działania władz miasta, w tym niski udział w głosowaniu w Budżecie Obywatelskim, sugerują, że należy wzmocnić działania w kierunku zwiększenia udziału w partycypacji społecznej. Potrzebne są działania związane zarówno z aktywizacją mieszkańców, jak i wzrostem wiedzy urzędników miejskich i ich świadomości na temat roli partycypacji.

Cel III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej

Do realizacji celu służyły m.in. działania:

1. rozwój aktywności wolontaryjnej mieszkańców, głównie przez Regionalne Centrum Wolontariatu organizujące coroczny Gdański Tydzień Wolontariatu, a także przez lokalne centra wolontariatu,
2. rozpowszechnianie wiedzy o wolontariacie wśród mieszkańców,
3. uzyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Wolontariatu 2022, co zaowocowało wieloma różnorodnymi działaniami wolontaryjnymi zorganizowanymi w mieście.

Analiza wskaźników realizacji celu operacyjnego

Wskaźniki z zakresu **celu III. 3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej** dotyczą liczby zbudowanych „ścieżek wolontariatu” oraz istniejących w ich ramach ofert, a także działających wolontariuszy, liczby podmiotów przyjmujących wolontariuszy oraz znaczenia wolontariatu jako aktywności społecznej w ocenie mieszkańców.

W analizowanym okresie lat 2016-2023 cztery z pięciu wskaźników monitorujących cel przyjęty oczekiwane wartości. Tylko w przypadku jednego odnotowano spadek.

W 2022 r. Gdańsk nosił tytuł Europejskiej Stolicy Wolontariatu, co było docenieniem rozwoju tego typu aktywności, od wielu lat systematycznie rozwijanej w mieście. W 2023 r.

działało blisko 7,4 tys. wolontariuszy, natomiast w 2022 r. odnotowano rekordową ich liczbę – 12,2 tys. osób. Miało to związek zarówno z intensyfikacją akcji wolontaryjnych w ramach obchodów Europejskiej Stolicy Wolontariatu, jak i potrzebą zaangażowania w pomoc uchodźcom z Ukrainy. Zaangażowanie było możliwe w siedmiu zbudowanych „ścieżkach wolontariatu” – w obszarze ogólnie ujmowanej pomocy, ale też edukacji i wychowania, kultury, przestrzeni publicznej, sportu, działań prozwierzęcych i ekologicznych oraz skierowanych do seniorów. Liczba podmiotów przyjmujących wolontariuszy systematycznie rosła – w 2022 r. wyniosła 297 i była wyższa o niemal 30% niż w 2016 r. Pozytywnym i wartym podkreślenia zjawiskiem jest wysokie i wciąż rosnące znaczenie wolontariatu jako aktywności społecznej w ocenie mieszkańców (wzrost z 75% do 88% w analizowanym okresie). Jedynym wskaźnikiem, w przypadku którego odnotowano spadek, była liczba ofert w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu” przy czym należy mieć na uwadze, że jedna oferta mogła być skierowana do wielu wolontariuszy.

Pozytywnym i wartym podkreślenia zjawiskiem jest wysokie i wciąż rosnące znaczenie wolontariatu jako aktywności społecznej w ocenie mieszkańców (wzrost z 75% do 88% w analizowanym okresie). Jedynym wskaźnikiem, w przypadku którego odnotowano spadek, była liczba ofert w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu”. Należy mieć na uwadze, że jedna oferta mogła być skierowana do wielu wolontariuszy.

Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Osiągnięta wartość w 2023 r.	Oczekiwany kierunek zmian	Rzeczywisty kierunek zmian
III.3.a. Liczba zbudowanych „ścieżek wolontariatu”	6	7 (2022 r.)	wzrost	duży wzrost
III.3.b. Liczba ofert w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu”	386	231 (2022 r.)	wzrost	duży spadek
III.3.c. Liczba wolontariuszy w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu”	3563	7377	wzrost	duży wzrost
III.3.d. Liczba podmiotów przyjmujących wolontariuszy	229	297 (2022 r.)	wzrost	duży wzrost
III.3.e. Znaczenie wolontariatu jako aktywności społecznej w ocenie mieszkańców	75,3%	87,8% (2022 r.)	wzrost	duży wzrost

Kierunki dalszej interwencji:

Wskaźniki ukazały przede wszystkim potrzebę kontynuacji rozwoju wolontariatu w mieście, jako zjawiska przynoszącego liczne korzyści zarówno osobom, które świadczą, jak i otrzymują pomoc. Jest to ważny element budowania lepszego, bardziej zintegrowanego

i wspierającego się społeczeństwa. Aktywni wolontariusze są istotnym elementem całego systemu zarządzania kryzysowego, działając w partnerstwie z instytucjami rządowymi, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną. Dzięki tej współpracy, zwłaszcza szybkiej mobilizacji zasobów, elastyczności i adaptacji, możliwe jest skuteczniejsze reagowanie na sytuacje kryzysowe i minimalizowanie ich negatywnych skutków.

Cel III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z miastem

Do realizacji celu służyły m.in. działania:

1. powierzenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym,
2. współpraca pozafinansowa z organizacjami pozarządowymi – szkolenia i warsztaty, pomoc merytoryczna, udostępnianie powierzchni biurowych, przestrzeni eventowych i szkoleniowych,
3. partnerstwo z organizacjami pozarządowymi w postaci Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych.

Analiza wskaźników realizacji celów operacyjnych

Wskaźniki z zakresu **celu III. 4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z miastem** dotyczą liczby wdrożonych narzędzi w procesie zarządzania zadaniami realizowanymi przez organizacje pozarządowe, zadowolenia przedstawicieli sektora pozarządowego ze współpracy z Miastem oraz liczby beneficjentów zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe.

Oczekiwane wartości zostały osiągnięte w przypadku jednego z trzech analizowanych wskaźników celu, jeden wykazywał trend malejący, kolejny zaś osiągnął wartość na wyjściowym poziomie.

W latach 2016-2023 rocznie działało przynajmniej jedno narzędzie w procesie zarządzania zadaniami realizowanymi przez organizacje pozarządowe. To w przypadku tego wskaźnika porównując wartości skrajne analizowanego okresu widoczna jest stagnacja. Najwięcej tego typu rozwiązań (łącznie 3) stosowanych było w 2019 r. W analizowanym okresie liczba beneficjentów zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe zwiększyła się dwukrotnie. Jednocześnie jednak wyraźnie obniżył się poziom zadowolenia przedstawicieli sektora pozarządowego ze współpracy z Miastem.

Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Osiągnięta wartość w 2023 r.	Oczekiwany kierunek zmian	Rzeczywisty kierunek zmian
III.4.a. Liczba wdrożonych narzędzi w procesie zarządzania zadaniami realizowanymi przez organizacje pozarządowe	1	1 (2022 r.)	wzrost	utrzymanie na stabilnym poziomie
III.4.b. Zadowolenie przedstawicieli sektora pozarządowego ze współpracy z Miastem	4,3	3,9 (2021 r.)	wzrost	duży spadek
III.4.c. Liczba beneficjentów zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe	445 613	924 560 (2022 r.)	wzrost	duży wzrost

Kierunki dalszej interwencji:

Analiza wskaźników ukazuje, że kontynuując powierzenie zadań publicznym organizacjom pozarządowym należy zadbać o lepsze warunki współpracy z tymi podmiotami. Potrzebne są działania wspierające stabilność, samodzielność, niezależność i sprawność działania sektora pozarządowego.

Cel III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej

Do realizacji celu służyły m.in. działania:

1. wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,
2. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochronę ofiar przemocy w rodzinie,
3. zwiększenie dostępności usług dla rodzin wielodzietnych i kreowanie ich pozytywnego wizerunku.

Analiza wskaźników realizacji celów operacyjnych

Wskaźniki z zakresu **celu III. 5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej** dotyczą liczby usług wspierających rodzinę, dostępnych lokalnie w dzielnicach, indywidualnych ścieżek wsparcia dla rodzin, rodzin na jednego asystenta rodziny, udzielonych usług wspierających rodzinę, wychowanków pieczy zastępczej realizujących „indywidualne ścieżki wejścia na rynek pracy”, liczby rodzin zastępczych na jednego koordynatora pieczy oraz liczby osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Spośród siedmiu wskaźników monitorujących wspieranie rodziny i pieczy zastępczej, dwa osiągały zakładane wartości, jeden utrzymał się na wyjściowym poziomie, w przypadku pozostałych czterech wskaźników zaszły niekorzystne zmiany.

Liczba udzielonych usług wspierających rodzinę w latach 2016-2023 zmniejszyła się o 34%. Zmniejszyła się także liczba usług wspierających rodzinę dostępnych lokalnie w dzielnicach, która w 2023 r. była niższa w stosunku do 2016 r. o 19% (choć zarazem wyższa o 43% niż w 2020 r. gdy ze względu na wybuch epidemii COVID-19 wynosiła poniżej 800). W przypadku liczby indywidualnych ścieżek wsparcia dla rodzin można zauważyć wzrost wartości wskaźnika. Dla liczby rodzin przypadających na jednego asystenta rodziny w latach 2016-2023 nie odnotowano stałej tendencji rosnącej lub malejącej. Mimo wszystko wskaźnik ten w 2023 r. wbrew oczekiwaniom wzrósł do poziomu 19,4 (z 14,4 w 2016 r.). Inaczej było w przypadku liczby rodzin zastępczych na jednego koordynatora pieczy, gdzie do 2022 r. można było zaobserwować lekką tendencję spadkową, choć wartość osiągnięta w 2023 r. była wyjątkowo wysoka – 19,4. Oba wskaźniki świadczą o znacznym obciążeniu pracowników zapewniających usługi społeczne rodzinom, w tym w systemie pieczy zastępczej. Dodatkowym zjawiskiem utrudniającym świadczenie tego typu usług jest zmniejszająca się liczba osób chętnych, by zostać zawodową rodziną zastępczą. W Gdańsku liczba zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (łącznie zawodowych i niezawodowych) utrzymuje się na stabilnym poziomie, jednak często są to osoby spoza gminy lub tworzące rodzinę zastępczą niezawodową. Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą mogą pod odpowiednią opieką realizować „Indywidualną ścieżkę wejścia na rynek pracy”. Ich liczba od 2016 r. zmniejszyła się o 42%.

Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Osiągnięta wartość w 2023 r.	Oczekiwany kierunek zmian	Rzeczywisty kierunek zmian
III.5.a. Liczba usług wspierających rodzinę, dostępnych lokalnie w dzielnicach	1405	1134	wzrost	duży spadek
III.5.b. Liczba indywidualnych ścieżek wsparcia dla rodzin	363	486	wzrost	duży wzrost
III.5.c. Liczba rodzin na jednego asystenta rodziny	14,4	19,4	spadek	duży wzrost
III.5.d. Liczba udzielonych usług wspierających rodzinę	742	491	wzrost	duży spadek
III.5.e. Liczba wychowanków pieczy zastępczej realizujących „indywidualne ścieżki wejścia na rynek pracy”	347	202	wzrost	duży spadek

Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Osiągnięta wartość w 2023 r.	Oczekiwany kierunek zmian	Rzeczywisty kierunek zmian
III.5.f. Liczba rodzin zastępczych na jednego koordynatora pieczy	15,8	17,4	spadek	wzrost
III.5.g. Liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	367	365	wzrost	utrzymanie na stabilnym poziomie

Kierunki dalszej interwencji:

Korzystnym i koniecznym kierunkiem rozwoju usług społecznych, w tym skierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży, jest ich deinstytucjonalizacja. Szczególnego wsparcia wymaga rozwój pieczy zastępczej w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych, co stanowi spore wyzwanie w obliczu niewielkiej liczby osób chętnych do podjęcia takiej odpowiedzialności.

Należy utrzymać dostępność do powszechnego i szerokiego wsparcia społecznego rodzin potrzebujących pomocy w formie usług dostępnych lokalnie w dzielnicach i w społecznościach lokalnych, poprzez ich aktywizację, rozwój świadomości i kompetencji. Warto również wspierać kadry zapewniające usługi – koordynatorów i asystentów rodzin – pod względem szkoleniowym i superwizyjnym.

Cel III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej

Do realizacji celu służyły m.in. działania:

1. integrowanie działań związanych z polityką mieszkaniową oraz pomocą i integracją społeczną,
2. przeciwdziałanie rosnącemu zadłużeniu mieszkańców, przestępstwom i nadużyciom ekonomicznym oraz związanym z nimi negatywnym zjawiskom społecznym,
3. rozwiązywanie problemu bezdomności i działania na rzecz społecznej reintegracji osób doświadczających bezdomności,
4. wsparcie osób z niepełnosprawnościami w zakresie asystentów osobistych, usług opiekuńczych, pomocy mieszkaniowej i rehabilitacyjnej,
5. aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców o trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób bezrobotnych,

6. wsparcie osób w trudnej sytuacji życiowej w zakresie dożywiania,
7. modernizacje w placówkach pomocy społecznej.

Analiza wskaźników realizacji celów operacyjnych

Wskaźniki z zakresu celu III. 6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej dotyczą liczby usług wspierających, dostępnych lokalnie w dzielnicach, liczby osób objętych instrumentami aktywnej integracji oraz liczby klientów na jednego pracownika socjalnego.

Dwa z trzech wskaźników monitorujących cel osiągnęły oczekiwany kierunek zmian, przy czym należy zaznaczyć, że w trakcie analizowanego okresu ich wartości charakteryzowały się dużą zmiennością. W przypadku jednego wskaźnika odnotowano spadek.

Największy wzrost w latach 2016-2023 dotyczył liczby osób objętych instrumentami aktywnej integracji – zarówno w systemie opieki społecznej, jak i aktywizacji zawodowej. Na ten wzrost wpływ miały zwłaszcza działania realizowane przez Gdański Urząd Pracy. Korzystną zmianą było również zmniejszenie liczby klientów na jednego pracownika socjalnego. Zmniejszyła się liczba usług wspierających osoby i rodziny w trudnej sytuacji życiowej, dostępnych lokalnie w dzielnicach – o 9%.

Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Osiągnięta wartość w 2023 r.	Oczekiwany kierunek zmian	Rzeczywisty kierunek zmian
III.6.a. Liczba usług wspierających, dostępnych lokalnie w dzielnicach	7052	6440	wzrost	duży spadek
III.6.b. Liczba osób objętych instrumentami aktywnej integracji	429	1802 (2022 r.)	wzrost	duży wzrost
III.6.c. Liczba klientów na jednego pracownika socjalnego	65,2	62,4	spadek	spadek

Kierunki dalszej interwencji:

Szczególnego wsparcia wymaga rozwój systemu usług społecznych dostępnych lokalnie. Ma to związek zarówno z szeroko pojmowaną deinstytucjonalizacją usług społecznych, jak i rozwojem miasta krótkich odległości. Potrzebne są działania podnoszące kompetencje kadr zapewniających usługi, jak również poprawa efektywności tych usług poprzez optymalizację obciążenia pracowników.

Cel III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną

Do realizacji celu służyły m.in. działania:

1. rozwiązywanie problemów społecznych przez realizację Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030,
2. współpraca metropolitalna, krajowa i międzynarodowa w zakresie polityki społecznej,
3. tworzenie prawa lokalnego na rzecz integracji i pomocy społecznej,
4. badania, monitoring i ewaluacja usług społecznych.

Analiza wskaźników realizacji celów operacyjnych

Wskaźniki z zakresu **celu III. 7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną** dotyczą liczby programów opracowanych według uspołnionego wzoru, zdefiniowanych wspólnych programowych wskaźników, współrealizowanych projektów metropolitalnych, partnerstw interdyscyplinarnych i międzybranżowych oraz programów i projektów międzysektorowych.

W okresie 2016-2023 trzy spośród pięciu wskaźników celu odnotowały oczekiwany wzrostowy kierunek zmian. Kolejne dwa odnotowały spadek.

Łącznie w obserwowanym okresie ujednolicony szablon zastosowano dla 19 programów i dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej (część z nich zakończyła już swój okres obowiązywania). Malejąca wartość tego wskaźnika, przedstawiającego liczbę programów ustanawianych rocznie, może świadczyć wyłącznie o tym, że większość dotychczasowych dokumentów została już dostosowana do uspołnionego wzoru. Zmniejszona liczba zdefiniowanych wspólnych programowych wskaźników odzwierciedla obecnie stosowany ich zestaw (32 wskaźniki).

Warto zauważyć rosnącą liczbę partnerstw interdyscyplinarnych i międzybranżowych, jak również programów i projektów międzysektorowych, co świadczy o intensywnej współpracy Miasta z różnorodnymi partnerami i interesariuszami. Prowadzona jest również współpraca ponadlokalna z miastami i gminami stowarzyszonymi w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot. W tym przypadku odnotowywany jest trend wzrostowy aż do 2021 r. włącznie. Niestety kolejny rok i za razem ostatni z analizowanych (2022 r.) odnotowuje spadek – tak w porównaniu do roku poprzedniego jak i bazowego.

Wskaźnik	Wartość bazowa w 2016 r.	Osiągnięta wartość w 2023 r.	Oczekiwany kierunek zmian	Rzeczywisty kierunek zmian
III.7.a. Liczba programów opracowanych według uspołnionego wzoru	6	1 (wartość skumulowana na 19) (2022 r.)	wzrost	duży wzrost
III.7.b. Liczba zdefiniowanych wspólnych programowych wskaźników	38 (2018)	32 (2022 r.)	wzrost	duży spadek
III.7.c. Liczba współrealizowanych projektów metropolitalnych	15 (2017)	13 (2022 r.)	wzrost	duży spadek
III.7.d. Liczba partnerstw interdyscyplinarnych i międzybranżowych	51	74 (2019 r.)	wzrost	duży wzrost
III.7.e. Liczba programów i projektów międzysektorowych	8	29 (2019 r.)	wzrost	duży wzrost

Kierunki dalszej interwencji:

Kierunkiem wartym kontynuacji jest prowadzenie współpracy z różnorodnymi organizacjami, środowiskami społecznymi i interesariuszami gospodarczymi. Istotna będzie także współpraca na poziomie metropolitalnym, zwłaszcza w perspektywie pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym europejskich, na wspólne działania o charakterze ponadlokalnym.

4. Wyzwania na kolejne lata

1. Deinstytucjonalizacja usług, skutkująca zwiększeniem dostępu do usług społecznych w miejscu zamieszkania zamiast w placówkach zbiorowych.
2. Rozwój dostępu do usług społecznych w dzielnicach, w oparciu o społeczności lokalne, sąsiedzkie, opiekunów nieformalnych.
3. Pozyskiwanie lokali pod usługi społeczne w dzielnicach.
4. Rozwijanie sieci zawodowych rodzin zastępczych.
5. Wsparcie kadr zapewniających usługi społeczne – szkolenia, mentoring, zmniejszanie nadmiernego obciążenia obowiązkami.
6. Wspieranie i rozwijanie aktywności obywatelskiej, lokalnej, sąsiedzkiej.
7. Zwiększenie frekwencji wyborczej, zwłaszcza w głosowaniu na Budżet Obywatelski.
8. Rozbudowa sieci centrów aktywności lokalnej w dzielnicach.
9. Rozwój współpracy w NGO, głównie przez powierzanie zadań publicznych, w tym wzmacnianie stabilności, niezależności i samodzielności organizacji pozarządowych.

Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska [2016-2023]

Dane dostępne na koniec marca 2024 r.

Cel III.1. Zwiększenie potencjału rozwojowego społeczności lokalnych, rodzin i osób

III.1.a. Liczba ofert w poszczególnych usługach społecznych zgodnie z katalogiem usług społecznych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ²
Wartość wskaźnika	brak danych	brak danych	brak danych	907	1473	1489	1371	brak danych	+51%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.1.b. Poczucie możliwości realizacji własnych celów życiowych w ocenie mieszkańców

Odsetek respondentów, którzy udzielili odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) możliwość realizacji własnych celów życiowych?”

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ²
Wartość wskaźnika	71,0%	brak danych	73,4%	brak danych	brak danych	73,0%	brak danych	71,8%	+0,8 p.proc.

Źródło: badanie „Jakość życia w Gdańsku”

² porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.1.c. Liczba dzielnic, w których działają partnerstwa lokalne

Partnerstwa lokalne to formalna lub nieformalna koalicja organizacji, instytucji i innych podmiotów z sektora pozarządowego, publicznego i prywatnego, działająca w danej dzielnicy lub rejonie

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ³
Wartość wskaźnika	8	10	10	10	10	10	10	10	+25%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.1.d. Liczba inicjatyw realizowanych w ramach funduszu senioralnego, młodzieżowego, kulturalnego

W ramach wyżej wymienionych funduszy co roku przeznaczana jest określona kwota na animowanie działań nieformalnych grup gdańszczan.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ³
Wartość wskaźnika	137	300	280	311	300	379	332	343	+150%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

³ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.1.e. Liczba inicjatyw realizowanych w ramach inicjatywy lokalnej

Inicjatywa lokalna to animowanie działań społeczności lokalnych; polega na współpracy UMG z mieszkańcami w celu wspólnego realizowania zadań, których inicjatorami są nieformalne grupy mieszkańców. Zakres inicjatyw lokalnych został określony z art. 19b ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁴
Wartość wskaźnika	brak danych	brak danych	0	3	0	0	0	0	-100%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

Cel III.2. Zwiększenie roli mieszkańców, organizacji, instytucji i innych podmiotów w kreowaniu polityk miejskich

III.2.a. Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz procesów partycypacyjnych

W ramach wskaźnika liczono poszczególne konsultacje społeczne i procesy partycypacyjne zrealizowane przez Urząd Miejski w Gdańsku i jednostki organizacyjne Miasta.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁴
Wartość wskaźnika	86	102	196	147	93	138	134	brak danych	+56%

Źródło: Biuro Prezydenta, Urząd Miejski w Gdańsku

⁴ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.2.b. Zadowolenie mieszkańców z możliwości wpływania na działania władz miasta

Odsetek respondentów, którzy w badaniu opinii społecznej w Gdańsku udzielili odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie: „Jak ocenia Pan(i) swoje możliwości wpływania na działania władz miasta w Gdańsku?”.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁵
Wartość wskaźnika	28,1%	brak danych	28,1%	brak danych	24,8%	brak danych	26,0%	brak danych	-2,1 p.proc.

Źródło: Badanie opinii społecznej realizowane na zlecenie Urzędu Miejskiego w Gdańsku

III.2.c. Frekwencja w głosowaniu w ramach Budżetu Obywatelskiego

Frekwencja w głosowaniu to odsetek uprawnionych do głosowania, którzy oddali głos.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁵
Wartość wskaźnika	10,0%	11,3%	12,4%	11,4%	8,6%	9,9%	9,5%	10,7%	+0,7 p.proc.

Źródło: Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami, Urząd Miejski w Gdańsku

⁵ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

Cel III.3. Zwiększenie roli wolontariatu jako aktywności społecznej

III.3.a Liczba zbudowanych „ścieżek wolontariatu”

„Ścieżki wolontariatu” to programy wolontariatu realizowane w 6 obszarach, w których działają wolontariusze; zostały opisane w dokumencie Partnerstwa na rzecz Wolontariatu Miasta Gdańska.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁶
Wartość wskaźnika	6	6	6	6	7	7	7	brak danych	+17%

Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.3.b. Liczba ofert w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu”

Oferty pracy wolontariackiej w organizacjach i instytucjach publicznych realizowane w ramach poszczególnych „ścieżek wolontariatu” (zobacz wskaźnik III.3.a). Jedna oferta może być skierowana do wielu wolontariuszy.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁶
Wartość wskaźnika	386	550	597	571	234	272	231	brak danych	-40%

Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

⁶ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.3.c. Liczba wolontariuszy w poszczególnych „ścieżkach wolontariatu”

Wskaźnik obejmuje wolontariuszy realizujących oferty wolontariackie w organizacjach i instytucjach publicznych w ramach poszczególnych „ścieżek wolontariatu” (zobacz wskaźnik III.3.a.).

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁷
Wartość wskaźnika	3563	4060	4749	5114	4042	4811	12176	7377	+107%

Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.3.d. Liczba podmiotów przyjmujących wolontariuszy

Organizacje i instytucje publiczne oferujące miejsca pracy dla wolontariuszy.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁷
Wartość wskaźnika	229	231	242	272	281	291	297	brak danych	+30%

Źródło: Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku; Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

⁷ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.3.e. Znaczenie wolontariatu jako aktywności społecznej w ocenie mieszkańców

Odsetek respondentów, którzy w badaniu opinii społecznej w Gdańsku udzielili odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” na pytanie: „Czy dla Pana(i) osobiście – niezależnie, czy w ostatnim roku był(a) Pan(i) w wolontariat zaangażowany(a) czy nie – wolontariat jako forma aktywności społecznej jest czymś ważnym? ”.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁸
Wartość wskaźnika	75,3%	brak danych	76,9%	brak danych	83,9%	brak danych	87,8%	brak danych	+12,5 p.proc

Źródło: badanie opinii społecznej zrealizowane w Gdańsku na zlecenie Urzędu Miejskiego w Gdańsku

Cel III.4. Podniesienie jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z Miastem

III.4.a. Liczba wdrożonych narzędzi w procesie zarządzania zadaniami realizowanymi przez organizacje pozarządowe

Narzędzia wspierające zarządzanie zadaniami realizowanymi przez organizacje pozarządowe stosowane w danym roku.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁸
Wartość wskaźnika	1	2	2	3	1	brak danych	1	brak danych	0%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

⁸ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.4.b. Zadowolenie przedstawicieli sektora pozarządowego ze współpracy z Miastem

Średnia ocena współpracy organizacji pozarządowych z Gminą Gdańsk (w skali „szkolnej”, gdzie 1 to ocena niedostateczna, a 6 – celująca) w badaniu „Ocena współpracy organizacji pozarządowych z Urzędem Miejskim w Gdańsku”.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁹
Wartość wskaźnika	4,3	4,7	4,1	brak danych	brak danych	3,9	brak danych	brak danych	-9,3 p.proc.

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.4.c. Liczba beneficjentów zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe

Jedna osoba mogła zostać liczona wielokrotnie.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ⁹
Wartość wskaźnika	445 613	464 958	383 138	576 563	1 277 023	843 539	924 560	brak danych	+107%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

⁹ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

Cel III.5. Podniesienie jakości systemu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej

III.5.a. Liczba usług wspierających rodzinę, dostępnych lokalnie w dzielnicach

Usługi wspierające rozumiane zgodnie z art. 10 ust. 3; art. 76 ust. 4 pkt 3a, 5, 6, 9, 10, 12, 14, 17; art. 77 ust. 3 pkt 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ^{Błąd! Nie zdefiniowano zakładek.}
Wartość wskaźnika	1405	1259	1239	1207	791	1202	1097	1134	-19%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.b. Liczba indywidualnych ścieżek wsparcia dla rodzin

Indywidualne ścieżki wsparcia rozumiane jako plany pomocy w pokonywaniu trudności w opiece i wychowaniu dzieci.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹⁰
Wartość wskaźnika	363	426	379	351	324	369	409	486	+34%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

¹⁰ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.5.c. Liczba rodzin na jednego asystenta rodziny

Iloraz liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i liczby asystentów rodziny.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹¹
Wartość wskaźnika	14,4	17,0	15,8	14,6	13,5	15,4	16,4	19,4	+35%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.d. Liczba udzielonych usług wspierających rodzinę

Zobacz wskaźnik III.5.a.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹¹
Wartość wskaźnika	742	635	584	506	354	482	437	491	-34%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

¹¹ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.5.e. Liczba wychowanków pieczy zastępczej realizujących „indywidualne ścieżki wejścia na rynek pracy”

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia i określa w szczególności zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia oraz sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹²
Wartość wskaźnika	347	359	267	280	252	275	250	202	-42%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.f. . Liczba rodzin zastępczych na jednego koordynatora pieczy

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹²
Wartość wskaźnika	15,8	15,9	16,1	15,7	16,7	15,5	14,6	17,4	+10%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

III.5.g. Liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹²
Wartość wskaźnika	367	351	351	364	356	359	364	365	-1%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

¹² porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

Cel III.6. Podniesienie jakości systemu integracji społecznej

III.6.a. Liczba usług wspierających, dostępnych lokalnie w dzielnicach

Usługi wspierające osoby i rodziny w trudnej sytuacji życiowej wynikają m.in. z art. 36 ust. 2 pkt a, g, i, j, l, m, o ustawy o pomocy społecznej.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹³
Wartość wskaźnika	7052	6582	6693	6102	5531	6126	6264	3440	-9%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Gdański Urząd Pracy

III.6.b. Liczba osób objętych instrumentami aktywnej integracji

Instrumenty aktywnej integracji mają na celu: odbudowę i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społecznym i odgrywania ról społecznych, odbudowę i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy lub zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego. Instrumenty aktywnej integracji we wskaźniku należy rozumieć jako: instrumenty edukacyjne, m.in. kursy, szkolenia, uzupełnianie wykształcenia; instrumenty zdrowotne, m.in. terapia, profilaktyka; instrumenty społeczne, m.in. asystentura, wsparcie we właściwym odgrywaniu ról rodzinnych; instrumenty zawodowe, m.in. staże, praktyki.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹³
Wartość wskaźnika	429	722	459	374	467	224	1802	brak danych	+320%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Gdański Urząd Pracy, Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

¹³ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.6.c. Liczba klientów na jednego pracownika socjalnego

Przez liczbę klientów rozumie się liczbę osób korzystających z pomocy społecznej.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹⁴
Wartość wskaźnika	65,2	61,1	61,2	64,0	63,4	68,3	64,4	62,4	-4%

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Gdański Urząd Pracy

Cel III.7. Wzmocnienie koordynacji zarządzania polityką społeczną

III.7.a. Liczba programów opracowanych według uspoijnionego wzoru

Liczba w nawiasie przedstawia wartość skumulowaną od 2016 r.

W Wydziale Rozwoju Społecznego zastosowano ujednolicony szablon opracowywania programów i dokumentów strategicznych.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹⁴
Wartość wskaźnika	6	3 (9)	2 (11)	1 (12)	2 (14)	4 (18)	1 (19)	brak danych	-83% (+217%)

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

¹⁴ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.7.b. Liczba zdefiniowanych wspólnych programowych wskaźników

Wydziale Rozwoju Społecznego wdraża się systemowe ujednoczenie metodologiczne i unifikację wskaźników poszczególnych programów i dokumentów strategicznych.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹⁵
Wartość wskaźnika	brak danych	brak danych	38	38	32	32	32	brak danych	-16%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.7.c. Liczba współrealizowanych projektów metropolitalnych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹⁵
Wartość wskaźnika	brak danych	15	15	15	16	16	13	brak danych	-13%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

¹⁵ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

III.7.d. Liczba współrealizowanych projektów metropolitalnych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹⁶
Wartość wskaźnika	51	61	68	74	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	+45%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

III.7.e. Liczba programów i projektów międzysektorowych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Rzeczywisty kierunek zmian ¹⁶
Wartość wskaźnika	8	14	26	29	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	+263%

Źródło: Wydział Rozwoju Społecznego, Urząd Miejski w Gdańsku

¹⁶ porównanie najwcześniejszej i najpóźniejszej obserwacji wskaźnika

GDAŃSK 2030 PLUS

Opracowanie:

Marcin Hryniewicz
Aleksandra Madajczyk
Sandra Stelmak
Agnieszka Strzelczyk
Magdalena Wiktor
Robert Wójcik

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku
ulica Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
www.gdansk.pl/strategia

GDAŃSK 2024